

ด่วนที่สุด

ที่ มท 0307/

11607

กระทรวง ทราบทราบ

เรื่องที่ ๕ ๗/๑

ฉบับ ๒๒๐๙

วันที่ ๒๔๐๘.๔๒

เวลา ๑๐.๑๐ น.

กระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง ถ.อัษฎางค์ กท 10200

20 กันยายน 2542

เรื่อง โรงงานอบลำไยของบริษัทไทยเกษตรพัฒนา จำกัด เกิดระเบิด

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 6281
วันที่ 21 ก.ย. 2542 เวลา 16.30

กระทรวงมหาดไทย ขอสรุปเหตุการณ์โรงงานอบลำไยของบริษัทไทยเกษตรพัฒนา จำกัด อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ระเบิด ดังนี้

1. สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.1 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2542 เวลา 10.45 น. มีเหตุระเบิดขึ้นที่บริเวณโกดัง โรงอบลำไย ของบริษัทไทยเกษตรพัฒนา จำกัด ทำให้โรงอบลำไยเสียหายทั้งหมด และบ้านเรือน ใกล้เคียงในรัศมีประมาณ 1 กิโลเมตร ได้รับความเสียหาย มีผู้เสียชีวิต 35 คน บาดเจ็บ 105 คน บ้านเรือนราษฎร สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน เสียหายประมาณ 300 หลัง

1.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินคดีกับ นายปธาน ตรีฉัตร ผู้จัดการโรงงาน ในข้อหากระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ทรัพย์สิน เสียหาย เป็นนายจ้างมีลูกจ้างเกินกว่า 10 คน ไม่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่กองทุนทดแทน และกองทุนประกัน สังคม ไม่แจ้งข้อสารเคมีในครอบครองกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และ นายปธานฯ ได้มอบตัวต่อพนักงานสอบสวน สภ.อ.สันป่าตองแล้ว ส่วนสาเหตุของการระเบิด จนท.กองพิสูจน์หลักฐาน กำลังดำเนินการตรวจสอบ

1.3 ในเบื้องต้น สันนิษฐานว่า สาเหตุการระเบิดเกิดจากการทำปฏิกิริยาของสารโปตัสเซียมคลอเรต ปุ๋ยแอมโมเนีย หรือสารเคมีอื่น ๆ บริเวณที่เกิดเหตุมีหลุมขนาดกว้างประมาณ 23 เมตร ยาว 30 เมตร ลึก 3 เมตร แรงระเบิดทำให้อาคารบ้านเรือน สถานที่ราชการ วัด เสียหายเป็นบริเวณกว้าง

2. ความเสียหาย

จากการค้นหาและตรวจสอบในสถานที่เกิดเหตุจนถึงวันที่ 20 กันยายน 2542 ในชั้นต้นมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 พบศพผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 35 ราย แต่เนื่องจากสภาพศพบางศพถูกแรงระเบิดอย่างรุนแรง ไม่สามารถพิสูจน์ตัวบุคคลได้ทั้งหมด ซึ่งคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะพิสูจน์ศพ และชี้แจงยืนยันอย่างเป็นทางการอีกครั้งหนึ่ง

2.2 มีผู้บาดเจ็บ 105 คน รักษาตัวที่โรงพยาบาลจอมทอง 1 คน โรงพยาบาลหางดง 39 คน โรงพยาบาลแม่วง 6 คน โรงพยาบาลสวนดอก 11 คน โรงพยาบาลแมคคอมมิค 2 คน โรงพยาบาลสันป่าตอง 41 คน โรงพยาบาลราม 1 3 คน และสถานีนอนามัยมะขุนหวาน 2 คน

2.3 บ้านเรือน...

2.3 บ้านเรือนราษฎรเสียหายประมาณ 300 หลังคาเรือน

2.4 สถานที่ราชการ 7 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลสันป่าตอง ศูนย์พลศึกษาอำเภอ
สันป่าตอง สำนักงานเกษตรอำเภอสันป่าตอง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน โรงเรียนพณิชยการพิกคนคร
โรงเรียนศรีณย์ปัญญา และวัดแสงสว่าง

2.5 มูลค่าความเสียหาย ที่ประเมินได้ในขั้นต้นนี้ไม่น้อยกว่า 189 ล้านบาท

3. การให้ความช่วยเหลือ

3.1 หลังเกิดเหตุผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด
ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 และนายอำเภอ ได้เข้าไปประจักษ์เหตุทันที พร้อมเจ้าหน้าที่ตำรวจ สภ.อ.
สันป่าตอง รถดับเพลิงของเทศบาลตำบลยุหว่า เทศบาลตำบลบ้านกลาง และเทศบาลใกล้เคียง รวมทั้ง
เทศบาลในเขตจังหวัดลำพูน ได้ส่งรถดับเพลิงไปช่วยเหลือ

3.2 สำนักงานกองอำนาจการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนภาคเหนือ กรมการปกครอง
ได้นำรถกู้ภัย รถออลเทอร์เรนเรน รถไฟฟ้าส่องสว่าง พร้อมเจ้าหน้าที่ จำนวน 15 นาย ไปให้การ
สนับสนุนช่วยเหลือกู้ภัย และรื้อซากปรักหักพังของอาคารโรงงานเพื่อค้นหาผู้บาดเจ็บ

3.3 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดได้ตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่บริเวณที่ตั้ง
โรงงาน ตั้งแต่เวลา 13.00 น. ของวันเกิดเหตุ โดยได้แจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องนุ่งห่มให้แก่
ผู้ประสบภัย

3.4 จังหวัดเชียงใหม่และอำเภอสันป่าตอง ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้

- 1) ดูแลผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และครอบครัว โดยให้ จนท.ไปเยี่ยมเยียน
- 2) ตั้งศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัย ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอสันป่าตอง
จุดเกิดเหตุ และหน้าวัดแสงสว่าง รวม 4 จุด
- 3) ช่วยเหลืออาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม
- 4) ประสานไฟฟ้า โทรศัพท์ แก้ไขปัญหาให้สามารถใช้การได้
- 5) จัดหน่วยเยี่ยมเยียนทุกหลังคาเรือน
- 6) อำเภอร่วมกับ สภ.อ.สันป่าตอง และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ สำรวจผู้ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุดังกล่าวเพื่อให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

3.5 การสงเคราะห์ค่าจัดการศพและการช่วยเหลือครอบครัว

3.5.1 ประชาสงเคราะห์จังหวัดเชียงใหม่ ให้ความช่วยเหลือตามระเบียบ
กระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.2538
และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2540 ดังนี้

- 1) ให้ค่าจัดการศพรายละ 12,000 บาท
- 2) จ่ายเพิ่มให้กรณีผู้ตายเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเป็นผู้หารายได้
รายละ 25,000 บาท
- 3) ผู้บาดเจ็บช่วยเหลือรายละ 3,000 บาท

4) กรณีทุพพลภาพ ...

4) กรณีทุพพลภาพให้ความช่วยเหลือตามที่จ่ายจริงไม่เกินรายละเอียด

35,000 บาท

5) กรณีการศึกษาบุตร ให้ความช่วยเหลือ ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษา รายละเอียด 1,000 บาท/เดือน ชั้นมัธยมศึกษา รายละเอียด 1,500 บาท

6) กรณีบ้านเรือนเสียหายทั้งหลัง ให้ความช่วยเหลือไม่เกิน 25,000 บาท เสียหายบางส่วน ไม่เกิน 15,000 บาท

3.5.2 สำนักงานประกันสังคมจังหวัดเชียงใหม่ จะช่วยเหลือพนักงานของโรงงาน ที่เสียชีวิตและบาดเจ็บ ตามระเบียบกองทุนประกันสังคม แยกเป็น

- 1) กรณีเสียชีวิตรายละเอียด 16,200 บาท
- 2) บาดเจ็บ ให้ความช่วยเหลือตามที่จ่ายจริง ไม่เกิน 35,000 บาท
- 3) ให้ทุนการศึกษาบุตร รายละเอียด 2,000-9,000 บาท ไม่เกิน 8 ปี

3.6 รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย (พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์) ได้มอบหมายให้ นายพินิจ จารุสมบัติ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย พร้อมด้วย พล.ต.อ.ประชา พรหมนอก ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่จากกองพิสูจน์หลักฐาน และเจ้าหน้าที่ ตำรวจจากกองปราบปราม เดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2542 เวลา 16.30 น. นายพินิจ จารุสมบัติ ได้มอบเงินช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยผ่านเหล่ากาชาดจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 50,000 บาท

3.7 นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อม นายอนุสรณ์ วงศ์วรรณ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้เดินทาง มาตรวจที่เกิดเหตุ เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2542 และ นายกร ทัพพะรังสี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้เดินทางมาตรวจที่เกิดเหตุ เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2542

4. ประวัติโรงงาน

4.1 บริษัทหจกไทยเกษตรพัฒนา จำกัด จดทะเบียนเลขที่ (2) 242/2542 เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2542 ที่สำนักงานจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท กรุงเทพมหานคร สถานที่ตั้งโรงงาน บ้านเลขที่ 233 หมู่ 2 ตำบลบ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยเช่าอาคารโกดังของ นางอรพรรณ ปัญญาใหญ่ อยู่บ้านเลขที่ 233 หมู่ 2 ตำบลสันป่าตอง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ทำสัญญาเช่าอาคารโกดัง คือ บริษัทหจกไทยเกษตรพัฒนา จำกัด โดยมี นายหลี่ ฮง เทียน ชาวไต้หวัน เป็นเจ้าของ นายเทิดพันธ์ ฉันทโรจน์ศิริ เป็นประธานกรรมการ และ นายปธาน ตรีฉัตร เป็นกรรมการ ลักษณะโกดังที่เช่า มีจำนวน 2 อาคาร คือ อาคารเก่า และอาคารใหม่ อาคารที่เช่าคือ อาคารเก่า เพื่อใช้เป็นสถานที่เก็บผลผลิตลำไย ที่พักคนงานจำนวน 60 คน อบก้ามะถัน ซื้อขายผลผลิตลำไย ระหว่างผู้เช่า กับเกษตรกร

4.2 การดำเนินการ...

4.2 การดำเนินการของโรงงาน บริษัทไทยเกษตรพัฒนา จำกัด ทำการซื้อขายลำไยจากเกษตรกร แล้วมาอบเป็นลำไยแห้ง (อบกัมมะถัน) แต่ในช่วงที่ผ่านมาบริษัทฯ ได้นำสารโปตัสเซียมคลอเรต ซึ่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงกลาโหม ให้มีสารโปตัสเซียมคลอเรต จำนวน 10,000 กิโลกรัม เพื่อใช้ในการผสมปุ๋ยตามใบอนุญาตมีชื่อยุทธภัณฑ์ (แบบ ย.ภ.5) เลขที่ 166/2542 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2542 หมดอายุวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2543

4.3 บริษัทได้ใช้สารดังกล่าว นำมาผสมเป็นสารเร่งลำไยให้ออกดอกนอกฤดูกาล ซึ่งสารดังกล่าวเป็นตัวสำคัญที่ทำให้เกิดระเบิด ซึ่งขณะนี้พนักงานสอบสวนกำลังรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อหารายละเอียดที่แน่นอนต่อไป และจากการตรวจพิสูจน์ของกองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบวัสดุเกี่ยวกับสารเคมี ดังนี้

- 1) ปุ๋ยที่พบในที่เกิดเหตุ ธาตุ Phosphorous (P) Potassium (K) อยู่ในรูปของสารประกอบที่ไม่ระเบิดได้โดยง่าย ต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ มาช่วยอีกมาก
- 2) Sulphur ที่พบในที่เกิดเหตุ ทราบว่าทางโรงงานใช้เป็นวัสดุที่อบลำไยสดเพื่อการส่งออก
- 3) โปตัสเซียมคลอเรต ทางโรงงานนำมาผสมกับปุ๋ยตาม 1) เพื่อใช้เป็นสารเร่งให้ลำไยออกดอกนอกฤดูกาล

จากร่องรอยในที่เกิดเหตุพบปุ๋ย ถูซัลเฟอร์ และถังบรรจุโปตัสเซียมคลอเรตเป็นจำนวนมาก

5. ข้อกฎหมาย

5.1 พระราชบัญญัติยุทธภัณฑ์ พ.ศ.2530 มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ยุทธภัณฑ์” หมายความว่า อาวุธเครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 7”

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และยกเว้นค่าธรรมเนียมกำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 15 ห้ามมิให้ผู้ใดสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากปลัดกระทรวงกลาโหม

5.2 ประกาศรัฐมนตรีว่ากระทรวงกลาโหม ครั้งที่ 8 ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2518 กำหนดชนิดวัตถุเคมีตามรายชื่อดังนี้ อยู่ในชนิดยุทธภัณฑ์ที่ต้องขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ด้วย คือ

- 1) potassium Chlorate (โปแตสเซียมคลอเรต)
- 2) Red phosphorus (ฟอสฟอรัสแดง)
- 3) Suftide of Arsonic (กำมะถันแดง)

อนึ่ง ชื่อวัตถุเคมีระบุไว้ในประกาศนี้ หากมีชื่อนิยมเรียกกันหลายชื่อในทางการค้าหรือทางอื่นใด หรือมีชื่ออื่นใดในภาษาใดก็ตาม ถ้ามีคุณสมบัติหรือสูตรทางเคมีอย่างเดียวกับชื่อวัตถุเคมีตามประกาศนี้ ก็ให้อยู่ในข่ายที่ต้องขออนุญาตด้วย

6. ผลการดำเนิน...

6. ผลการดำเนินคดีและแผนการสอบสวน

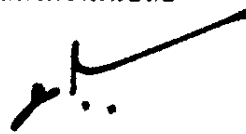
6.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินคดีกับ นายปธาน ตรีฉัตร ผู้จัดการโรงงาน ในข้อหากระทำโดยประมาท เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ทรัพย์สินเสียหาย เป็นนายจ้างมีลูกจ้างเกินกว่า 10 คน ไม่แจ้งต่อเจ้าหน้าที่กองทุนทดแทน และกองทุนประกันสังคม ไม่แจ้งข้อสารเคมีในครอบครองกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และ นายปธานฯ ได้มอบตัวต่อพนักงานสอบสวน สภ.อ.สันป่าตองแล้ว ส่วนสาเหตุของการระเบิด จนท.กองพิสูจน์หลักฐานกำลังดำเนินการตรวจสอบ

6.2 คณะกรรมการสอบสวนกำลังรวบรวมสอบผู้เสียหาย พยานผู้เกี่ยวข้อง และรวบรวมพยานหลักฐานอย่างเร่งรัด โดยใช้ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบก.การสอบสวน และมี พล.ต.ท.นพดล สมบูรณ์ทรัพย์ ผู้ช่วย ผบ.ตร. (ปก.42) เป็นผู้อำนวยการสืบสวนสอบสวน

6.3 พนักงานสอบสวนได้ประสานงานกับกรมอุตสาหกรรมทหาร เพื่อทำการตรวจสอบผู้เกี่ยวข้องที่เคยมาตรวจสถานที่เก็บไปตัสเซียมคลอเรตแล้ว ซึ่งคงจะได้รายละเอียดเพิ่มเติมประกอบการดำเนินคดีต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ ในการประชุมวันอังคารที่ 21 กันยายน 2542 นี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ รักษาการแทน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักเลขาธิการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

กรมการปกครอง

โทร.2256772-5, 2265557-8

โทรสาร 2256774